

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 13.

V Mariboru, dne 29. marca 1900.

Tečaj XXXIV.

Proč od Gradca!

V ponedeljek dne 26. t. m. so spodnještajarski slovenski poslanci, zbrani na zaupnem posvetovanju v Mariboru, enoglasno sklenili, da ne vstopijo več v deželno zbornico. Prav tako!

Čast slovenskega naroda in osebna čast jim brani, da bi še nadalje prenašali vsa preziranja, zasmeševanja in žaljenja, s kojimi so jih obsipavali zadnja leta nemški poslanci v deželnem zboru.

Vse predloge in nasvete, ki so izhajali iz kroga slovenskih poslancev, je nemška večina dosledno odklanjala ter zraven očitno kazala sovraštvo do slovenskega življa. Slovenski narod se je v zbornici javno žalil ter imenoval narod roparjev in morilcev. Slovenskim poslancem so pretili z zausnicami in s pasjim bičem ter jim podtikali najnesramnejše namene pri vseh njihovih dejanjih. Ali je torej čudo, da slovenski poslanci nočejo več v Gradec?

Kaj naj delajo naši poslanci v Gradcu? Ne dosežejo itak ničesar, ker nemška večina mrzi slovenski narod in noče prej ničesar storiti za Spodnji Štajar, dokler ni izginil zadnji slovenski kmet s prelepih naših krajev. Že sto let se borimo Slovenci za uravnavo Pesnice, storilo se je se ni nič. Sotla dela leto za letom velikansko škodo s preplavljenjem, a storilo se ni istotako nič za nje uravnavo. Saj ob teh rekah prebivajo le Slovenci in kaj je nasprotnikom na tem, ako poginejo od gladu in revščine . . . ?

Kmetijska družba se ni dala krajcarja za spodnještajarske Slovence. Vsako leto dobiva 15 000 gld. podpore od države, a to vse gre v nemške malhe. Po Spodnjem Štajarju podpira ta družba namesto kmetov le mestjane. Mestjani so Nemci, a kmet je Slovenec, zato kmet nima pravice do podpore.

Velikanske davke moramo plačevati Slovenci za deželne potrebe. A s tem denarjem se ne pomaga Spodnještajarcem, ker so Slovenci, ampak Srednje in Gornještajarcem. Zidajo se jim ceste, uravnavajo potoki, mestjanom plačujejo gledališča, podpirajo jahališča in drsališča, a slovenskemu kmetu . . . ? Njemu ne dajo nič, njemu ne pomagajo nič.

Šolski stroški so dandanes velikanski. Slovenci bi se jih radi plačevali, ako bi le videli, da se res kaj zgodi za slovensko decu in učiteljstvo. Toda nemška večina z našim denarjem zida Nemcem meščanske šole, za nemško učiteljstvo ustvarja visoke plačilne razrede, Slovincem pa jemlje ljudsko šolo za ljudsko šolo, odbija naše prošnje za meščanske šole ter prezira zahteve naših učiteljev po pravični uravnavi učiteljskih plač.

Ali naj hodijo naši poslanci še na dalje v Gradec, da gledajo, kako se našemu ljudstvu sekajo smrtno rane? Nikdar ne! Naj ostanejo doma! V Gradcu nimajo ničesar več iskati. Dolgo so vstrajali naši poslanci v Gradcu, prosili, zahtevali, vse zastonj. Večina jih je prezirala, vlada jih ni slišala.

Da, deželna vlada je tudi kriva, da se z nami na Štajarskem tako godi. Za Slo-

vence se ne briga nič. Clary v svoji plemenitaški visokosti se se ni ponižal, da bi stopil na zemljo slovenskega prostaka. Ko je zasedel svoje mesto, zatrjeval je z močnim glasom, da ne bo tak kot njegovi predniki, ampak boljši, da ne bo spoznaval ljudstva iz uradnih poročil, ampak od obliža do obliža. Clary je pozabil na svoje besede! In kaj je storila vlada, ko je nemška večina dosledno odklanjala slovenske predloge, ko je zasramovala slovenski narod, ko se je pretilo našim poslancem celo z zausnicami? Vlada bi lahko mnogo storila, a storila ni ničesar.

Dobro, da naši poslanci ne gredo več v Gradec! Proč od Gradca! Mi nimamo v Gradcu ničesar več iskati, mi nočemo z Gradcem nobene zveze več. Če nas nemška večina ne mara, dobro, dajte nam samostalnost! Spodnji Štajar Slovincem!

Slovenci! Oklenite se sedaj svojih poslancev, ki so obrnili ravnokar hrbet Gradcu ter prišli med Vas, da bojujejo in izbojujejo boj za končno samostalno upravo Spodnjega Štajarja. Spodnještajarski Slovenci! Vi niste več otroci, da bi Vam morali Vaše zadeve upravljati Nemci, Vi ste nadarjeni, izobraženi narod, ki ne potrebuje druge pomoči. Upravljajte si sami Vaše zadeve, z Vašim denarjem gospodujte sami ne pa tujci. V boj torej za samoupravo Spodnjega Štajarja! Proč od Gradca! naj zadoni po vsaki slovenski vasi. Ne vstrašimo se boja, Bog in pravica je na naši strani, in vsied tega bo pri nas tudi zmaga!

Listek.

Oče in sin.

Spisal Jože Selski.

(Dalje.)

II.

Čudak je takoj začel pripravljati, kar je bilo potrebno. Zelo je pogrešal Jurija, ki je prijel za vsako delo, lahko ali težko. Bil je najbolj delaven in potrpežljiv izmed Matijevih otrok. Kot deček se v šoli ni bil posebno odlikoval. Njegova črepinja je bila tako trda, da si še niti i-jeka ni mogel prisvojiti, temveč ga je same jeze nekoč iztrgal iz začetnice, ko ga je gospod učitelj po štiritedenskem šolskem obisku zopet vprašal, kako se pravi onej črki, in mu jih je nameril, ker ni znal odgovoriti. Sedel je Juri zmirom v prvi klopi. Kajti tisti učitelj je imel navado, da je predstavljaj marljivješe učence v zadnje klopi, lenuhe in malopridneže pa v sprednje, kjer jih je imel vselej pred očmi. Tako je prebil Juri nekaj let na tem častnem prostoru, dokler ga niso izbacili iz šole pred postavno starostjo, ker se ni mogel niti naučiti, da bi zapisal svoje ime. Rasti je bil velike in krepke, duh mu je bil pa precej skromno

odmerjen. Razen tega je bil, kakor so mu pravili sovaščani, velike jedi in ne prealega pitja. Kadar je šel kam mlatit in je ravno tako srečno naletel, da je z drugimi vred obhajal «likof», pri kateri priložnosti se navadno mastijo, tedaj je ponavljal svoj navadni dovtip, posebno če ga je kdo opominjal, naj je: «Rajši pa že meso jem, kakor da bi štrklj pustil».

Da ima prevelik želodec, to je najbolj začel čutiti pri vojaki. Zajtrk mu je bila «eksercirka», obedoval je čisto pozno popoldne, in še tedaj se mu ni bilo mogoče nasititi, za večerjo pa je moral iti spat. Komis je snedel vselej isti dan, ko ga je dobil. Njegovi tovariši so takoj spoznali, kake slabosti in napake ima. Dražili so ga, kakor so znali, da so si delali kratek čas. Nekoč so mu še zadnji kosček komisa ukradli. Seveda je to Jurija bolj bolelo, nego vse sitno in mučno nagajanje. Tedaj se je v resnici razsrdil in jel razbijati po sobi ter pretil, da naklesti vse od prvega do zadnjega, ako mu ne vrnejo kruha. Njegove žilave roke in tedaj divje oči so navdale poredne tovariše s strahom, in vrnili so mu celi hleb. Cenjeni bralec, ko bi bil v tem trenutku videl Jurijevo veselje in radost, mislil bi, da on sploh ne pozna jeze. Na tihem si je želel, da bi se mu posrečilo večkrat kaj takega. Sedel je na svojo posteljo

in začel «štruco» ometati ne poslušajoč rezkih opazk nagajivih tovarišev. Prišla mu je pametna misel: Očeta hočem prisiti, naj mi pošljejo kruha; saj imajo dovolj moke. Zakaj bi stradal, ko so oče mlinar? Naprosil je Antona Zvita, naj piše zanj domu, on mu hoče narekovati. Zvit je rad privolil in pisal:

Dragi oče!

Pri vojaki je zelo hudo, ker moram stradati noč in dan. Pajki mi predejo po želodcu, in če ne bo boljše, mi bodo začele tudi v njem rasti divje gobe. Prosim Vas toraj, usmilit se me! Mati naj spečejo dva kolača kruha in potem mi ju pošljite, da bom še vendar enkrat pošteno sit, ko že dolgo nisem bil! Ker mi pa tudi denarja primanjkuje — šest krajcarjev na dan nimam dosti — izposodite si za-me deset gld., če jih sami nimate, ter jih pošljite Antonu Zvitu, ki mi jih bo kot dober prijatelj izročil; kajti jaz ne znam svojega imena prebrati, in lahko bi me drugi goljufali. Škoda bi bilo lepega desetaka. O binkostih pridem domu z zvezdo na ovratniku. Zdej Vas pa vse vkup lepo pozdravi Vaš lačni sin
Juri.

«Prečitaj, kaj si napisal,» prosi Juri Antona! Ta čita, kakor mu je bil Juri narekoval: Dragi oče! Pri vojaki . . . ko že dolgo nisem bil. O binkostih pridem domu